EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 22.5.2017
COM(2017) 521 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformy Portugalska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Portugalska z roku 2017

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Portugalska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Portugalska z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[3],

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu[4],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu[5], jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy růstu potvrdila Evropská rada ve dnech 9. a 10. března 2017. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování[6], ve které je Portugalsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise také doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny. Toto doporučení potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada a dne 21. března 2017 jej přijala Rada[7].

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 COM(2017) 521 final.
4 P8_ TA(2017)0038, P8_ TA(2017)0039 a P8_ TA(2017)0040.
5 COM(2016) 725 final.
6 COM(2016) 728 final.
7 Úř. věst. C 92, 24.3.2017, s. 1.

(2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Portugalsko jakožto země, jejíž měnou je euro, mělo zajistit, aby bylo doporučení pro eurozónu, které je promítnuto do níže uvedených doporučení č. 1 až 4, plně a včas provedeno.

(3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Portugalsku pro rok 2017[8]. V této zprávě byl posouzen pokrok, jejž Portugalsko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 22. února 2017[9]. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Portugalsko se potýká s nadměrnými makroekonomickými nerovnováhami. Zejména vysoká úroveň čistých vnějších závazků, veřejného a soukromého dluhu a vysoký podíl úvěrů v selhání představuje nebezpečí v souvislosti s vysokou, ale klesající mírou nezaměstnanosti a pomalým růstem produktivity. Potenciální růst zaostává za předkrizovou úrovní, je postižen přetrvávajícími nedostatky a nepružnostmi na trhu s výrobky a na trhu práce doprovázenými vnějšími nerovnováhami. Saldo běžného účtu vykazuje určité zlepšení, ale k významné korekci čistých vnějších závazků je třeba vyvinout další úsilí. Po významné korekci v posledních letech začaly v důsledku stagnujícího růstu produktivity a zvyšujících se mezd růst jednotkové náklady práce. Soukromý dluh klesá a veřejný dluh se v situaci, kdy je i nadále zapotřebí snižovat zadlužení, stabilizoval. Objem úvěrů v selhání je stále vysoký a společně s nízkou ziskovostí a relativně omezenou úrovní kapitálových rezerv představuje riziko pro rozvahy bank. Podmínky na trhu práce se zlepšily, ale nezaměstnanost mladých lidí, dlouhodobá nezaměstnanost a podíl zaměstnanců v dočasném pracovním poměru zůstávají na vysoké úrovni.

(4) Dne 28. dubna 2017 předložilo Portugalsko svůj národní program reforem na rok 2017 a svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně. Národní program reforem předložený Portugalskem zahrnuje jak krátkodobé, tak střednědobé závazky. Lze v něm nalézt zejména opatření na zlepšení řízení veřejných financí a podnikatelského prostředí a na řešení zadlužení podniků. Portugalsko se v něm zavazuje k ambiciózním reformám na modernizaci veřejné správy, zlepšení sociální ochrany, zvýšení kvalifikace pracovní síly a zkvalitnění řízení ve státem vlastněných podnicích. Program se též zabývá problémy popisovanými ve zprávě o Portugalsku pro rok 2017 a v doporučení eurozóně, včetně nutnosti obnovy investic a zajištění udržitelnosti veřejných financí. V případě plné realizace v rámci uvedených lhůt by tato opatření napomohla řešit makroekonomické nerovnováhy Portugalska a byla by odpovědí na jemu určená doporučení. Na základě posouzení politických závazků Portugalska Komise potvrzuje své předchozí posouzení, že v této fázi není třeba v rámci postupu při makroekonomické nerovnováze přijímat další opatření. Provádění programu politických reforem bude věnována zvláštní pozornost.

(5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země jsou zohledňována v programech členských států v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) na období 2014–2020. Právní předpisy, jimiž se ESI fondy řídí[10], stanoví, že je-li to

[8] SWD(2017) 87 final.

[9] COM(2017) 90 final.

[10] Článek 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu

nezbytné k podpoře provádění příslušných doporučení, může Komise členský stát požádat, aby své relevantní programy v rámci ESI fondů přezkoumal a změnil. Komise formulovala bližší pokyny k uplatňování těchto ustanovení[11].

(6) Po zrušení postupu při nadměrném schodku se na Portugalsko vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a přechodné pravidlo pro zadlužení. Ve svém programu stability z roku 2017 plánuje Portugalsko dosáhnout celkového schodku vládního sektoru ve výši 1,5 % HDP v roce 2017 a 1,0 % HDP v roce 2018 a pokračovat ve zlepšování salda až na přebytek ve výši 0,4 % HDP v roce 2020. V těchto plánech není zahrnut potenciální dopad opatření na podporu bank vedoucích ke zvýšení schodku[12]. Střednědobého rozpočtového cíle, kterým je strukturální přebytek ve výši 0,25 % HDP, má být dosaženo do roku 2021. V programu stability se předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP dosáhne 127,9 % v roce 2017 a 124,2 % v roce 2018 a dále klesne na úroveň 117,6 % v roce 2020. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je pro rok 2017 realistický, ale pro následující roky příznivý. Opatření potřebná k dosažení plánovaných cílových schodků od roku 2017 navíc dosud nebyla dostatečně upřesněna.

(7) Dne 12. července 2016 Rada Portugalsku doporučila dosáhnout roční fiskální korekce ve výši nejméně 0,6 % HDP směrem k dosažení střednědobého rozpočtového cíle v roce 2017. Na základě prognózy Komise z jara 2017 existuje v roce 2017 riziko významného odchýlení od tohoto požadavku.

(8) V roce 2018 se očekává, že Portugalsko vzhledem ke své fiskální situaci a míře zadlužení přistoupí k další korekci směrem k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, kterým je strukturální přebytek ve výši 0,25 % HDP. Podle korekční matrice společně dohodnuté v rámci Paktu o stabilitě a růstu tato korekce znamená požadavek, aby nominální míra růstu čistých primárních veřejných výdajů[13] nepřesáhla 0,1 %, což by odpovídalo strukturální korekci ve výši nejméně 0,6 % HDP. Nedojde-li ke změně politiky, existuje v roce 2018 riziko značného odchýlení od tohoto požadavku. Zatím se nepředpokládá, že Portugalsko v letech 2017 a 2018 dodrží přechodné pravidlo pro zadlužení. Celkově se Rada domnívá, že pro dodržení Paktu o stabilitě a růstu bude od roku 2017 nezbytné přijmout další opatření. V souladu s nařízením Rady (ES) č. 1466/97 by však posouzení rozpočtových plánů a výsledků mělo vzít na zřetel saldo rozpočtu členského státu s ohledem na cyklické podmínky. Jak se připomíná ve sdělení Komise, které doprovází tato doporučení určená jednotlivým zemím, posouzení návrhu rozpočtového plánu na rok 2018 a následně rozpočtových výsledků za rok 2018 bude muset vzít náležitě na zřetel cíl spočívající v dosažení takového nastavení fiskální politiky, které přispívá jak k posílení probíhajícího oživení, tak k zajištění udržitelnosti veřejných financí

---

soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

11 COM(2014) 494 final.

12 Rozhodnutí Komise ze dne 10. března 2017 – SA.47178 – Portugalsko – rekapitalizace společnosti Caixa Geral de Depósitos, S.A.

13 Čisté veřejné výdaje tvoří celkové vládní výdaje, ze kterých byly vyloučeny úrokové náklady, výdaje na programy Unie plně kompenzované příjmy z prostředků Unie a nediskreční změny výdajů na dávky v nezaměstnanosti. Vnitrostátně financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozprostřena na dobu čtyř let. Zohledněna jsou diskreční opatření na straně příjmů či zákonem předepsaná zvýšení příjmů. Jednorázová opatření jak na straně příjmů, tak na straně výdajů jsou kompenzována.

Portugalska. V této souvislosti má Komise vzhledem k cyklické situaci Portugalska v úmyslu využít platného prostoru pro uvážení.

(9) Solidní rozpočtová konsolidace závisí na včasném a přísném provádění nového zákona o rozpočtovém rámci, přezkumu a racionalizaci veřejných výdajů a dalším zlepšení výběru příjmů. Portugalsko zahájilo přezkum výdajů, zejména na základě opatření ke zvýšení účinnosti, do kterých jsou zapojena ministerstva zdravotnictví a školství, státní podniky a (centralizované) zadávání veřejných zakázek a správa nemovitostí. Nicméně tento přezkum výdajů má daleko ke komplexnímu přístupu, neboť se vztahuje pouze na ústřední vládu a zaměřuje se na úspory z účinnosti dosažené díky racionalizaci služeb. V oblasti zdravotnictví vláda přijala opatření zaměřená na podporu politik v oblasti veřejného zdraví a předcházení nemocem. Kromě toho bylo přijato několik opatření s cílem učinit odvětví zdravotní péče více efektivní a udržitelné, například prostřednictvím centralizovaného zadávání zakázek nebo zvýšeným užíváním generik. I přes pokračující reformu nemocniční péče zůstává plánování a plnění rozpočtu v nemocnicích významným problémem. Opožděné platby (nedoplatky) nepřestávají růst, a svědčí tak o nedostatcích v účetních mechanismech kontroly a řídících postupech. Přesné a vyvážené sestavování rozpočtu, lepší kontroly a účinné uplatňování zákona o kontrole závazků by mohly přispět ke snížení nedoplatků a zlepšení účinnosti a kvality v tomto odvětví. Vysoké a rostoucí náklady na stárnutí populace představují riziko pro udržitelnost veřejných financí. Ve střednědobém výhledu se očekává, že vyšší fiskální rizika budou do značné míry souviset s náklady na financování důchodů. Úroveň dlouhodobých fiskálních rizik v zemi je považována za nízkou. Z velké části je to díky reformám důchodového systému a předpokladu nezměněné politiky a dalšího snižování závislosti důchodového systému na převodech rozpočtových prostředků. Restrukturalizace státních podniků za účelem jejich fiskální udržitelnosti ještě nenašla celkové řešení. Státní podniky pod dohledem monitorovací jednotky ministerstva financí (UTAM) dosáhly ve druhém čtvrtletí roku 2016 celkového zadlužení ve výši 32 miliard EUR. Rámec s pevně stanovenými cíli zaručujícími finanční udržitelnost státních podniků by mohl pomoci snížit jejich závislost na převodech ze státního rozpočtu a řešit problém se značnou výší dluhu.

(10) Portugalský trh práce se v roce 2016 dále zotavoval, došlo k trvalému zlepšení ukazatelů na trhu práce a zejména poklesu míry nezaměstnanosti. Významný podíl nově vytvořených pracovních míst představují smlouvy na dobu neurčitou. Nicméně počet smluv na dobu určitou se drží na vysoké úrovni. Velká segmentace trhu práce má negativní dopad na pracující osoby, jejich profesní vyhlídky a příjmy, a to zejména mezi mladými lidmi. V lednu 2017 Portugalsko přepracovalo svůj program podpory zaměstnání s cílem podpořit zaměstnávání na dobu neurčitou. Jeho očekávaný dopad na snížení segmentace se však zdá být omezený, neboť program by se měl dotknout jen poměrně malého počtu osob. Ačkoli nedávné reformy trhu práce zlepšily pobídky pro vytváření pracovních míst, některé aspekty právního rámce mohou odrazovat podniky od nabírání pracovníků na smlouvy na dobu neurčitou. Zaměstnavatelé se zejména potýkají s vysokými a nejistými náklady v případě propuštění jednotlivých zaměstnanců pracujících na stálý úvazek. To je částečně způsobeno možností opětovného zaměstnání dané osoby v případě, že výpověď je uznána za nespravedlivou, a nedostatky v soudním řízení.

(11) S poklesem nezaměstnanosti od roku 2014 klesá i absolutní počet dlouhodobě nezaměstnaných. Nicméně více než polovina nezaměstnaných je bez práce po dobu jednoho roku či déle, a tento podíl se s probíhajícím hospodářským oživením

nezmenšuje. Vysoká míra dlouhodobé nezaměstnanosti a nezaměstnanosti mladých lidí zvyšuje riziko, že se nezaměstnaní lidé trhu práce vzdálí a postupně ztratí své dovednosti a zaměstnatelnost, což se rovněž negativně projeví na potenciálním růstu. Nezaměstnanost mladých lidí i přes svůj přetrvávající rozsah klesá, což je způsobeno řadou opatření přijatých v předchozích letech, včetně opatření aktivní pomoci v rámci záruk pro mladé lidi. Tato skutečnost může částečně vysvětlit, proč je podíl mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), nižší než průměr EU. Portugalsko též podniká kroky k zefektivnění aktivních politik týkajících se trhu práce a řešení problému nezaměstnanosti mladých lidí. K takovým krokům patří zavedení pracovních pobídek (prostřednictvím slevy na sociálním zabezpečení) v dubnu 2017, které jsou zaměřené na zaměstnávání mladých a dlouhodobě nezaměstnaných na smlouvy na dobu neurčitou. V zájmu zajištění účinné aktivace dlouhodobě nezaměstnaných, je zásadní, aby veřejné služby zaměstnanosti účinně spolupracovaly se sociálními službami s cílem lépe identifikovat a řešit potřeby této skupiny. Důležitým krokem tímto směrem by mělo být vytvoření ohlášených jednotných kontaktních míst pro zaměstnanost.

(12) Podle oznámeného harmonogramu zvýšila vláda v roce 2017 minimální mzdu již třetí rok po sobě. Od posledního zvýšení, které jde nad úroveň očekávané inflace a průměrného zvyšování produktivity, se očekává, že se minimální mzda stane stále více závazná vzhledem k tomu, že podíl zaměstnanců, kterých se zvýšení týká, v roce 2016 vzrostl již na jednu pětinu celkového počtu. Zvyšování minimální mzdy přispělo ke snížení míry chudoby pracujících a může mít kladný dopad na celkovou poptávku. Toto zvyšování však může vést k vyššímu riziku ztráty zaměstnání, zejména pro osoby s nízkou kvalifikací. Tato rizika se v současném kontextu oživení sice nenaplnila, nepřestávají však znamenat jistou výzvu. Vláda sleduje účinky vývoje výše minimální mzdy prostřednictvím čtvrtletních zpráv, které jsou zveřejňovány a projednávány společně se sociálními partnery.

(13) Portugalsko dosáhlo významného zlepšení výsledků školního vzdělávání, jak dokládají poslední údaje z výzkumu PISA. Země je však stále mezi zeměmi OECD s nejvyšším podílem žáků opakujících ročník, což prokazatelně zvyšuje riziko předčasného odchodu ze vzdělávání a značně zatěžuje výdaje na vzdělávání. Celková úroveň kvalifikace pracovních sil stále patří mezi nejnižší v Evropě a je pro Portugalsko překážkou, pokud jde o jeho potenciál k inovacím a konkurenceschopnost. Digitální dovednosti nepřestávají být brzdou zvyšování kvalifikace pracovní síly. Přibližně 22 % lidí na portugalském trhu práce nemá žádné digitální dovednosti (převážně proto, že pravidelně nepoužívají internet), což je přibližně dvakrát více než průměr EU. Vláda podnikla kroky na podporu vzdělávání dospělých, a to vytvořením středisek a průkazů kvalifikace. Aby tato opatření byla účinná, musí v souladu s potřebami trhu práce nabídnout kvalitní příležitosti ke zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků. Vláda rovněž přijala řadu opatření na podporu spolupráce mezi vysokými školami a podnikatelským sektorem, zejména co se týče výzkumných činností a jejich výsledků. Univerzity však musí přizpůsobit své infrastruktury tak, aby tuto spolupráci usnadňovaly.

(14) Vysoká úroveň úvěrů v selhání a nízká ziskovost, expozice vůči rizikům státního dluhu a slabé kapitálové rezervy vyvíjejí tlak na bankovní sektor. Zhoršení kvality aktiv, zejména v podnikovém sektoru, je břemenem pro výnosnost bankovního sektoru. Je to jeden z faktorů, který společně s nízkými kapitálovými rezervami, brání produktivnímu poskytování úvěrů a investic. Poměr úvěrů v selhání je nejen

nadále vysoký (20,1 % oproti 19,6 % na konci roku 2015), ale v některých odvětvích hospodářství stále roste, zejména v případě podniků působících v odvětví stavebnictví a nemovitostí. V nedávné době byla přijata některá opatření, která mají za úkol řešit vysokou úroveň úvěrů v selhání. Přesto je však ještě nutné přijmout souhrnnou strategii, aby bylo možné zajistit významné snížení úrovně znehodnoceného dluhu. Tato strategie by měla zahrnovat posílení rozvoje sekundárních trhů, aby banky mohly odprodat části svých toxických portfolií.

(15) Úvěrové podmínky se na straně nabídky i poptávky postupně zlepšují, ale přístup k financování je pro malé a střední podniky i nadále velkým problémem. Procentní podíl portugalských malých a středních podniků, kterým se nepodařilo získat požadované úvěry v plné výši, vzrostl z 34 % na 42 % oproti klesajícímu průměru EU, který v roce 2016 dosáhl 30 %. Inovativním a konkurenceschopným podnikům s velkým potenciálem růstu by pomohl lepší přístup ke kapitálu. To by snížilo jejich závislost na dluhovém financování a zlepšilo jejich přístup k finančním prostředkům, čímž by se podnikům pomohlo při jejich expanzi a pronikání na mezinárodní trhy. Rozdíl v nákladech na kapitál mezi investicemi financovanými na dluh a investicemi financovanými prostřednictvím vlastního kapitálu byl v roce 2016 pátý nejvyšší v EU a značně nad průměrem EU. Ačkoli změny daňového režimu omezily pobídky k dluhovému financování, je ještě příliš brzy na to, aby byl vidět jakýkoli dopad na relativně vysokou míru zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob. V červenci 2016 zahájily orgány program *Capitalizar* zaměřený zejména na podporu soukromých investic. Program zavádí nové úvěrové linky pro malé a střední podniky, vytváří zvláštní fondy, které by se podílely na soukromých investicích, a zavádí změny v daňovém režimu na podporu investic. Současně vláda zavedla další program (*Programa Semente*), jehož cílem je poskytovat finanční prostředky pro začínající podniky a malé podniky v raných fázích jejich podnikání (předstartovní kapitál). Tento program jim pomůže získat financování prostřednictvím vlastního kapitálu, neboť poskytuje daňové úlevy na dobu nejméně dvou let jednotlivým investorům, kteří nakoupí podíly v těchto podnicích. Oba programy by měly zlepšit financování podniků v Portugalsku za předpokladu, že se urychleně přistoupí k jejich plné realizaci.

(16) Jako součást balíčku opatření k odstranění překážek na trzích služeb[14] poskytla Komise v lednu 2017 všem členským státům vodítko pro potřeby vnitrostátních reforem v oblasti regulace služeb svobodných povolání s vysokým potenciálem růstu a tvorby pracovních míst. Reformní doporučení se zabývají širokou škálou požadavků na základě komparativní analýzy podle ducha a práce provedené v rámci vzájemného hodnocení s členskými státy v posledních třech letech. Portugalsko se tohoto procesu aktivně zúčastnilo. Portugalsko ve svém národním akčním plánu vysvětluje, že vzhledem k tomu, že od roku 2011 byly provedeny hlavní reformy a přezkum regulovaných povolání, neočekává v nadcházejících letech velké změny. Pokyny Komise doplňují hodnocení evropského semestru, jelikož se požadavky kladenými na tato povolání zabývají zvlášť. V přístupu k poskytování služeb v několika odvětvích existují významné regulační a administrativní překážky. Reformy zaměřené na stavebnictví a nejvíce restriktivní služby podnikům, včetně regulovaných povolání, byly v průběhu programu finanční pomoci sice schváleny, ale jejich provádění bylo pozastaveno nebo zrušeno. Pokud jde o otevření těchto profesí hospodářské soutěži, jsou předpisy regulující některá povolání méně

[14] COM(2016) 820 final, COM(2016) 821 final, COM(2016) 822 final, COM(2016) 823 final a COM(2016) 824 final.

ambiciózní než rámcové právní předpisy. Vyvolávají také obavy, pokud jde o přímé nebo nepřímé dopady omezující hospodářskou soutěž na trhu odborných služeb.

(17) Portugalská veřejná správa se stále vyznačuje nízkou úrovní účinnosti a transparentnosti. Míra soutěže při zadávání veřejných zakázek zůstává omezená. I navzdory určitému pokroku nadále přetrvávají nedostatky, pokud jde o transparentnost a spolehlivost údajů a postupů týkajících se zadávání veřejných zakázek. Transparentnosti v oblasti udělování koncesí a partnerství veřejného a soukromého sektoru nadále brání nekvalifikovanost veřejných zadavatelů, jimž chybí odborné znalosti potřebné k zvládnutí komplexních zakázek. Veřejné zakázky se ještě příliš často zadávají přímo. Administrativní zátěž a nedostatek jednotných prováděcích postupů v celé zemi zpomalují reformu zadávacích řízení. Navzdory určitému pokroku došlo ke zpoždění při zjednodušování místních a ústředních správních postupů a je patrná malá koordinace mezi různými úrovněmi veřejné správy. Portugalské orgány schválily nový program zjednodušení, nazvaný SIMPLEX+. Ten obsahuje poměrně ambiciózní balíček opatření určených občanům i podnikům. Předmětná opatření jsou slibná a je potřeba zajistit včasné provedení balíčku SIMPLEX+, aby program mohl začít přinášet pozitivní výsledky. Většina opatření zahrnutých v balíčku, jež jsou důležitá pro podniky, nyní začíná být uváděna do praxe. Účinnost systému soudnictví Portugalska zůstává pod průměrem EU. Ukazatele účinnosti u občanskoprávních, obchodních a daňových sporů jsou v Portugalsku i nadále nedostatečné. Tato skutečnost má negativní dopad na podnikatelskou dynamiku a přilákání přímých zahraničních investic. Účinnost finančních a správních soudů zůstává výzvou, pokud jde o podíl vyřešených případů. Řízení jsou stále příliš dlouhá. Uzavřít insolvenční soudní řízení trvá i nadále až 40 měsíců, což vyvolává pochybnosti o účinnosti rámců SIREVE.

(18) Portugalsko vykazuje pokrok při zvyšování transparentnosti a potírání korupce ve veřejné správě, ale nedisponuje žádnou celkovou strategií. Zdá se, že boj proti korupci se pro vnitrostátní útvary pověřené trestním stíháním stal skutečnou prioritou a že byly uvedeny do praxe účinnější postupy pro správu případů a zdrojů. Zůstává však otázkou, zda tato opatření povedou ke zvýšení konečné míry odsouzení v případech velké korupce a k ukládání pokut schopnějších odradit od podobného jednání. Pokud jde o prevenci, bylo vytvoření plánů k předcházení korupci v každé veřejné instituci doposud většinou čistě formálním opatřením. Tyto plány nejsou plně přizpůsobeny potřebám jednotlivých organizací, ani je nedoprovází systém účinných kontrol.

(19) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Portugalska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Portugalsku pro rok 2017. Posoudila také program stability a národní program reforem, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Portugalsku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Portugalsku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v EU je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni EU.

(20) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability, přičemž její stanovisko[15] je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.

[15] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

(21) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení projednala Rada národní program reforem a program stability. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 4,

DOPORUČUJE Portugalsku v období 2017–2018:

1. Zajistit trvalé odstranění nadměrného schodku. Provádět fiskální politiku v souladu s požadavky preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, to znamená v roce 2018 vyvinout značné fiskální úsilí. Při přijímání politických opatření neopomenout, že je zapotřebí dosáhnout takového nastavení fiskální politiky, které přispívá jak k posílení probíhajícího oživení, tak k zajištění udržitelnosti veřejných financí Portugalska. Zintenzivnit úsilí o dokončení komplexního přezkumu výdajů na všech úrovních veřejné správy. Posílit kontrolu výdajů, nákladovou efektivnost a přiměřené sestavování rozpočtu, zejména v odvětví zdravotnictví s důrazem na snížení nedoplatků v nemocnicích a zajištění udržitelnosti důchodového systému. Zvýšit finanční udržitelnost státních podniků stanovením cílů pro jednotlivá odvětví v oblasti zvyšování efektivity v době sestavování rozpočtu na rok 2018, zlepšit celkový čistý příjem státních podniků a snížit zátěž pro státní rozpočet.

2. Podporovat zaměstnávání osob na dobu neurčitou, včetně přezkoumání právního rámce. Zajistit účinnou aktivaci dlouhodobě nezaměstnaných. Spolu se sociálními partnery zajistit, aby vývoj výše minimální mzdy nebránil zaměstnávání pracovníků s nízkou kvalifikací.

3. Zintenzivnit úsilí o očištění rozvah úvěrových institucí provedením komplexní strategie na řešení úvěrů v selhání, mimo jiné posílením sekundárního trhu s toxickými aktivy. Zlepšit přístup ke kapitálu, zejména pro začínající podniky a malé a střední podniky.

4. Provést plán pro další snižování administrativní zátěže a odstranit regulační překážky ve stavebnictví a službách podnikům do konce roku 2017. Zvýšit účinnost insolvenčních a daňových řízení.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně